

Бездомна в Україні хоче повернутися до Польщі

Київ (ЗП УГС). — В результаті злочинної змови між Сталіним і тодішнім повністю залежним від Москви польським урядом, у перші повоєнні роки відбувалося масове примусове переселення українського населення Польщі на західні землі та в СРСР. Людей зривали з рідної землі, відправляли від звичного побуту, прагнень до життя, культурного оточення, господарства — і розкидали по світах.

Такої ж долі зазнала й сім'я Стефанія Копильчак. У 1946 році їй, 7-річній дитині, разом з батьками, двома сестрами й братом переселили в с. Турлище Борщівського району Тернопільської області. Згідно зі законом, під час переселення влада мала до трьох років надавати різні пільги (матеріальна допомога, звільнення від податків та інше).

Але совєтська влада багатьох переселенців ошукала. А в результаті С. Копильчак досі не має житла, не могла через те створити сім'ю. Від 1956 року вона працює на різних державних роботах, 12-й рік у пасажирському вагонному депо львівської залізниці. Живе, де прийдесться. Після того, як її виселили з кімнати, яку вона наймала, Стефанія вже кілька років не має даху над головою: ночує в залізничних вагонах.

Добиваючися житла, яке їй належить як переселенці з Польщі, С. Копильчак зверталася у найрізноманітніші інстанції: до ЦК КПСР, Президії Верховної Ради СРСР та УССР, ЦК КПУ, міністерства шляхів сполучення, в систему якого працює, міністерства закордонних справ, комітету со-

ветських жінок, до органів преси, прокуратури, 27 разів їздила в цій справі до Москви, кілька разів до Києва. Але нічого, крім неприємностей для себе, вона не добила.

Особливу злість влади викликає те, що жінка від 1980 року почала домагатися повернення на свою батьківщину, до Польщі. Їй відповіли, що як громадянка СРСР вона такого права не має, не беручи до уваги, що ніхто не питав її батьків, чи хочуть вони залишити рідну землю. За С. Копильчак почали стежити, а в лютому 1983 року викликали до КГБ і попередили, щоб не писала більше, що знаходиться в СРСР у безправному становищі і хоче повернутися до Польщі.

У квітні 1983 року завідувач приймальні міністерства закордонних справ СРСР робила спробу здати Стефанію до психікарні за те, що вона кілька місяців домагалася побачення з Громиком. У червні 1986 року, коли Громико вже став головою Президії Верховної Ради СРСР, С. Копильчак місяць просиділа в його приймальні, через день чі два шлюхи йому телеграми. Але на побачення їй так і не пустили. Комісії, які приїздили за її скаргами, не вважали за потрібне навіть зустрітись із Стефанією, поговорити з нею. На роботі вона почала зазнавати всіляких утисків.

Втративши будь-яку надію на позитивне вирішення своїх проблем у Совєтському Союзі, С. Копильчак у жовтні 1988 року написала лист до голови польської профспілки "Солидарність" у якому просить захисту і допомоги.

ЗАЯВА І ЗАКЛИК ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УНСОЮЗУ

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу в складі: Нестор Олесьницький, голова, Анатолій Дорошенко, заступник голови, Степан Гавриш, секретар, і о. протопресвітер Степан Біляк, член, виконуючи свої статутні обов'язки перевели в часі від 29-го до 31-го березня 1989 року перевірку діловодства й організаційного стану цієї найбільшої і найстаршої української установи в діаспорі, якій сповнилося 95 років 22-го лютого н.р. Також перевірено стан Видавництва, відпочинкової оселі Союзу та Корпорації Дому.

У висліді згаданої перевірки, Головна Контрольна Комісія стверджує наступне:

1. Український Народний Союз в році відзначень світливих ювілеїв союзних видань, як 95-річчя "Свободи", 55-річчя "Українського Тижневика" і 35-річчя дитячого журналу "Веселка", продовжував традицію піонерів відданої служби своїм членам, своїй українській громаді, збагачуючи їхні надбання своєю багатогранною активністю у всіх ділянках праці.

2. Майно Українського Народного Союзу у звітному році збільшилося на 2,700,736 дол. і тим самим в цілому майно Союзу на день 31-го грудня 1988 року виросло до 63,252,965 дол. Згадані цифри вказують, що фінансова господарка є стабільною.

3. Український Народний Союз, попри впровадження нових класів забезпечення із зниженими вкладками, як рівнозначенням вкладок на всі інші класи, мав придбаних лише 1,161 членів, забезпечених на загальну суму 8,043,100 дол. Пересічна сума забезпечення індивідуального члена виросла до 6,933 дол.

Придбання заповненого числа нових членів, це заслуга жертвенної праці невтомних Відділових секретарів та членів Головного Уряду.

4. Рекордовий Відділ Українського Народного Союзу провадив багатогранну працю у всіх ділянках, а саме: вив широкотрактовану кореспонденцію із секретарями відділів, відповідаючи вчасно на їхні листи, даючи цим візрешу обслугову та повну забезпечену службу членам. А тому, що у звітному році увійшли в життя нові класи забезпечення, то кореспонденція Рекордового Відділу подвоювалася. В дальшому Рекордовий Відділ справно і вчасно полагався на відповідальних членів, виготовленням виказів і повідомлень про платність вкладок, як і багатьох інших справ повної обслугову забезпечення членів, користуючись із уведеної вже в Рекордовому Відділі нової компютерської системи.

5. Українська Національна Корпорація Дому знову виказала з винайму приміщень поважні приходи, які постійно зростають. У звітному році сума приходів з чинних виросла до 3,379,776 дол. На день 31-го грудня 1988 року позичка УНСОЮЗУ для корпорації виросла до 5,320 дол., а позичка від членів на боргові зобов'язання виросла до 8,121,597 дол.

6. Відпочинкова оселя УНСОЮЗУ Союзу виконує успішно в першу чергу роль українського культурного центру з виступами найкращих мистецьких сил. Вона також від років стала атрактивним центром української молоді. Головна Контрольна Комісія з приємністю стверджує, що Екзекутивний Комітет приступив до будови двоповерхового будинку із 24-ма кімнатами, призначеними для працівників оселі. Також похвалює і те, що на оселі переводиться генеральний ремонт і модернізація всіх приміщень, включно з переробкою будинку "Ясиня".

7. Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу закликає своїх членів й українську громаду у вільному світі підтримати громадські й церковні організації та товариства в Україні, які піднялися на захист української мови, церкви, культури, національного й духовного відродження свого народу. З цієї метою сьогодні в Україні видаються неофіційні журнали, створюються групи, гуртки, спілки і товариства для поширення національних знань, для просвіти молоді з проблем українського народу, для відновлення УПА Церкви, для легалізації УКЦеркви і євангельських об'єднань, для захисту екології України, для збереження історичних пам'яток, для відновлення справедливості щодо жертв Великого голоду та інших жертв сталінських — сталінсько-брежнєвських репресій, для удержання української мови. Контрольна Комісія УНС вітає і підтримує всі ці заходи в Україні й закликає наших братів і сестер в діаспорі підтримувати активність в Україні у їхніх змаганнях до волі й незалежності.

8. Це лише п'ять років відділа нас від світлого ювілею 100-річчя УНСОЮЗУ. На протязі цього сторіччя було зорганізовано багато українських установ, які не проіснували довго і були розв'язані. А Український Народний Союз існує і розвивається завдяки жертвенній і невтомній праці синів і дочок наших піонерів. Також їхньою заслугою є те, що цього року відзначаємо 95-річчя цієї Богом благословленої найстаршої громадсько-братської забезпеченої установи. А що патроном УНСОЮЗУ є сестри Тарас Шевченко, то закликаємо всіх наших членів з найбільшим пієтизмом згадати 175-річчя народження Батька Тараса.

(Закінчення на стор. 4)

УПЦерква влаштує святкування Фоминої Неділі

С. Бавид Брук, Н. Дж. — Консисторія Української Православної Церкви в ЗСА запрошує українське громадянство на відзначення Фоминої Неділі, яке відбудеться в неділю, 7-го травня, в Осередку св. ап. Андрія Первозванного в Св. Бавид Брук, Н. Дж.

Пласт, як і військові частини прибути в свою присутність з величчю цього історичного свята.

За ближчими інформаціями слід звертатися до митрофорного протоієрея Нестора Ковалю, телефонуючи на такі числа: (201) 356-0090 або (717) 343-7165.

ДОПОВІДЬ В МУЗЕЮ

Нью Йорк. — Український Музей влаштує цикл доповідей на тлі виставки "Скарби давнього українського мистецтва — релігійне мистецтво XVI-XVIII століть". У суботу, 6-го травня н.р., д-р Ігор Соневицький читатиме: "Музика XVI-XVIII століть", о год. 3:30 по полудні в приміщенні Українського Музею, 203 Друга авеню.

Музей влаштує цикл доповідей на тлі виставки "Скарби давнього українського мистецтва — релігійне мистецтво XVI-XVIII століть". У суботу, 6-го травня н.р., д-р Ігор Соневицький читатиме: "Музика XVI-XVIII століть", о год. 3:30 по полудні в приміщенні Українського Музею, 203 Друга авеню.

Н. ТАКЕШІТА ЗРЕЗИГНУВАВ

Токіо. — Японський прем'єр-міністр Нобору Такешіта зрезигнував зі свого посту, заявляючи, що тільки він є "відповідальним за так широко розповсюджене політичне недовір'я", яке утворилося внаслідок виявленого скандалу його уряду.

Н. Такешіта пояснив своє рішення бажанням "відзисати довіру народу". Однак продовж цілої пресової конференції не було сказано коли це станеться, хоч зроблено натяк, що вкортці після того, як парламент затвердить державний бюджет. Це комплікує справу, бо опозиція вже довшу хвилину не допускає до нормального функціонування парламенту. Виявляється, що ця затримка була спричинена відмовою колишнього прем'єр-міністра Накасоні свідчити в парламенті під присягою про його роль в цьому скандалі.

На запити кореспондентів хто буде його наступником Н. Такешіта сказав, що дискусії про свого наступника він не може провадити. Все ж таки японська преса вже перед тим подала вістку про те, що він сам звертався до колишнього міністра закордонних справ 75-літнього Масайосі Іто щоби він був його наступником можливо до часу нових парламентарних виборів призначених на літні місяці н.р. Але Іто відмовився з уваги на поганий стан здоров'я.

Заява японського прем'єр-міністра викликала широкі коментарі в цілому світі, а в Японії зокрема почалися різного роду спекуляції з цього приводу, що зразу було помітним на біржовому ринку Японії коли ціни значно піднялися.

Підписали торговельну угоду

Москва. — Газета "Ізвестія" повідомляє, що на початку квітня в Москві підписано угоду між совєтським зовнішньоекономічним і американськими торговельними групами. Від Совєтського Союзу беруть участь такі підприємства: "Союзхімекспорт", Казанське виробниче об'єднання "Медінструмент", Горьківський автомобільний завод, АПК "Каширський", об'єднання "Кондровобумпром" та інші. З американського боку — нафтова компанія "Шеврон", продуктової і тютюнової вистелі "Р. Дж. Навіско", фірма "Істмен Кодак", фірма "Джонсон енд Джонсон" та інші.

Як повідомляє газета "Ізвестія", передбачається створення понад 20 спільних підприємств, що випускатимуть товари широкого вжитку і також засоби виробництва. Всі ці комплекси зорієнтовані на совєтський внутрішній ринок за винятком одного підприємства нафтохімічного промислу, яке буде працювати на експорт, щоб таким чином забезпечити валютні потреби проєкту.

"Американські учасники консорціуму, — сказано в газеті, — вважають цю угоду безпрецедентною, оскільки вона вперше дає їм змогу використати прибуток, зароблений в рублях".

Американська сторона вважає, що в проєкт буде вкладено від 5 до 10 біл. дол. протягом 15-20 років. Представники СССР тішаються таким успіхом, але водночас побоюються, що "нафтохімічна частина проєкту буде здійснена раніше й повніше і може залишитися як основним елементом проєкту, або навіть єдиним".

Не все відбувається рівномірно і гладко, як хотілося б востан. Як повідомляє кореспондент агентства Рейтер в Москві Пітер Конрад, компанія "Форд" за кілька днів до підписання угоди змінила свої плани випускати автомобілі в горьківському автомобільному заводі і вийшла з групи. Безсумнівно, участь в усіх світових автомобільних компаній робила проєкт особливо привабливим. Тепер совіти намагаються домовитися з іншим автомобільним партнером.

У СВІТІ

КОЛИШНІ ВИСОКОПОСТАВЛЕНІ чиновники Ірану, що перебувають на вигнанні в Парижі, повідомили про роздування шпигунажем на їх батьківщині і висловили впевненість, що вона викликана фракційною боротьбою за владу, яка триває там. Приводом до розмов про шпигунажні послужили виступи спікера меджлису (парламенту) Хашеми Рафсанджана, який також виконує обов'язки головнокомандуючого збройними силами Ірану. Х. Рафсанджан повідомив про арешт кількох офіцерів. Він заявив, що всі вони обвинувачені в "шпигунстві на користь З'єднаних Штатів". Рафсанджан не назвав ні одного імені, але сказав, що всі заарештовані "працювали за завданням Сі-Ей-Ей" і що "Сі-Ай-Ей довгі роки підготував до цього". Парижські вигнанці твердять, що серед заарештованих є старшини всіх родів військ і навіть генерали та адмірالی.

В ЗАЯВІ, РОЗІСЛАНІЙ пресовим агентствам і манільським газетам, комуністи Філіппін взяли на себе відповідальність за вбивство у п'ятницю, 21-го квітня, полковника американської армії Джеймса Рова. "Смерть полковника Рова, — говориться в заяві, — підкреслює твердий намір революційних сил продовжувати військові акції проти американських військовослужбовців і американських військових об'єктів, бо ці військовослужбовці і об'єкти символізують зазіхання імперіалізму ЗСА на незалежність і суверенітет філіппінського народу". Заява надрукована на бляках комуністичної Нової народної армії, яка вже 20 років веде боротьбу з урядом, і підписана командуючим армією Ромулом Кінтанарою. У зв'язку зі замахом, американське командування вжило додаткових заходів безпеки для своїх військовослужбовців на Філіппінах.

СОВЕТСЬКИЙ ЖУРНАЛ "Новий Мір" знову обіцяє надрукувати "Архіпелаг ГУЛаг" Олександра Солженицина. Про це повідомив московський кореспондент газети "Вашингтон Пост" Дейвід Ремнік, покликаючися на головного редактора журналу Сергія Залігіна. Як повідомив С. Залігін, влітку минулого року він був готовий опублікувати в журналі такі твори письменника, як "Ракетний корпус" і "В крузі першому", однак Солженицин настановив, щоб спочатку був надрукований "Архіпелаг ГУЛаг". Його монументальний "досвід художнього дослідження" совєтських таборів, починаючи з ленінських часів. В кінці минулого року головний кремлівський ідеолог Валід Медведєв на пресовій конференції накинув на Солженицина, заявивши, що його твори носять "антисовєтський" і "антисоціалістичний" характер. Як повідомив Ремнік редактор журналу Залігін, він мав кілька "серйозних розмов" з приводу Солженицина з Михайлом Горбачовим, і, на його думку, М. Горбачов займає схвальне становище. Як пише Ремнік, "головний союзник Горбачова в Політбюро Олександр Яковлев також заявив, що виступає за публікацію Солженицина".

ЗСА ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ЗАГИБЛИХ МОРЯКІВ

Президент Буш обнімає члена родини одного з убитих в катастрофі моряків.

Норфок, Ва. — У понеділок, 24-го квітня, тут у великому ангарі на військово-морській базі зібралися 6,000 друзів і членів родин 47 моряків лінійної "Айова" де відбулася жалобна церемонія. В ній взяв участь президент ЗСА Джордж Буш.

"На жаль, — сказав Президент, — ми не дізнаємося, не зможемо дізнатися, чому Господь поклав їх до Себе. Але в одному ми можемо бути цілком певними: наш мир більш безпечний, бо на світі є лінійка "Айова". Вони приїшли служити у військово-морську флоту з тексаського міста Ідалго і з Клівленду, Огайо; з флоридського міста Тампа і каліфорнійського Коста-Меза. Вони приїшли у військово-морську флоту незнайомими. Тут вони стали друзями. Вони залишили флоту вічними братами".

Ангар, в якому відбувалися прощання за загиблими, був переповнений не лише друзями і членами родин, але й моряками з

лінійної "Айова" та з інших бойових кораблів. Президент прилетів у Норфок з Першою Лейді Барбарою. Вони зустрілися з родинами загиблих і під час Панахи-ди сиділи серед членів їх сімей.

У неділю лінійка "Айова" прибув у свій порт. Досі журналістам не дозволили брати інтерв'ю у членів команди. У неділю на телевізії був показаний аматорський фільм, накручений старшиною, що знаходився під час трагедії на капітанському мості. Документальні кадри не дають, однак, підстав для висновку, що ж стало причиною вибуху у башті 16-дюймової гармати. Відомо лише, що вибух стався перед тим, як армат на команду приступила до навігальної стрільби.

В гарматній башті, високою семиповерхового будинку, перебувало 58 моряків. Не постраждали лише ті 11, що перебували у найнижчій частині гарматної башти.

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Джорджа Буша вирішив внести трохи змін до проєкції щодо бюджету для Департаменту оборони на 1990 фінансовий рік, який офіційно починається 1-го жовтня. Згідно з твердженнями чільних урядовців у плані пропонується менше грошей для протиракетної оборонної заслони, як і затримку будови бомбової типу "Стелт", а все це здумують зменшити військові видатки. Однак секретар Департаменту оборони Дік Чейні заявив, що буде домігатися 4.6 біл. дол. для дослідів та удосконалення протиракетної оборонної системи в просторі, тобто на 1.1 біл. дол. менше, як було запропоновано урядом президента Рональда Рейгана.

НА СТОРІНКИ ПРЕСИ ТА інших засобів масової інформації надіслана цікава вістка про те, що минулого року сенатська Комісія для справ розвідки категорично відкинула одобрений тодішнім президентом ЗСА Рональдом Рейганом план про допомогу тим панамським офіцерам, що хотіли скинути генерала Мануєла Норієгу. Комісія відкинула цей план, базуючися на тому, що це може принести шкоду до його вбивства. Нормально сенатській комісії не мають права на заборони чи відкинення будь-яких секретних планів, однак вони мусять бути повідомлені про такі плани, а коли комісія одноголосно не погоджується з такою пропозицією, то Уряд дуже часто не здійснює таких планів.

З УВАГИ НА ЗРОСТАЮЧІ докази про те, що з кожним днем з успіхом у лікуванні осіб заражених вірусом АІДС, експерти дораджують всім тим, що зараховуються до ризикованих груп зробити перевірку, бо це уможливило успішне лікування. Директор Державного крайового інституту алергій та заразливих хвороб д-р Ентоні Фучі, сказав у своєму інтерв'ю, що немає сумніву, що з медичного боку є багато корисних даних про те, чи вони є заражені вірусом АІДС, чи ні, бо в багатьох випадках можна запобігти болючим ускладненням в майбутньому.

АМЕРИКАНСЬКІ НЕГРИ починають зосереджено застосовувати на їхніми спроможностями та шляхами до здобуття більше влади та сильнішого впливу у вирішуваних державних справах. Для кращої координації таких планів зорганізовано у Нью Орліні конференцію, яку ще тому всім місяцям запропонував пастор Джеесі Джексон. Близько 800 осіб зібралося в конвенційному центрі на цю конференцію з різних і відмінних угруповань та організацій, але з спільною ціллю вирішення "порядку денного на 2000 рік" та оцінки поступу зробленого з часу "Чорної політичної конвенції" у Террі, Індіяна, в 1972 році.

СТАТИСТИЧНЕ БЮРО Департаменту справедливості подало до загального відома, що в ЗСА число ув'язнених осіб у 1988 році зросло на 7.4 відсотка. Звітодавці твердять, що такий зріст в тюремному населенні ЗСА означає те, що потрібно куди більше тюрем, як є під сучасну пору. Говориться й про те, що цього зросту дуже причинилися в останніх роках нагінка на торгівлю наркотиками. Серед стейтів, які найбільше причинилися до зросту тюремників є: Аляска, Каліфорнія, Нью Гемпшир, Нью Джерсі та Дистрикт Колумбія. Число тюремників в них потроїлося.

Надано літературну нагороду Г. Костоюкові

Едмонтон, Альта. — Канадський Інститут Українських Студій повідомляє, що книгу спогадів відомого літературознавця й історика Григорія Костоюка п.н. "Зустрічі і прощання" відзначено літературною нагородою Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів на 1988 рік. Уроцисте вручення премії відбудеться 21-го травня н.р. в Джорджтаунському університеті у Вашингтоні.

Цей перший том спогадів Г. Костоюка, який появився у В-ві КІУС минулого року, охоплює події від 1902 року до початку німецько-совєтської війни. Костоюк подає багату характеристику наукового, літературного і політичного життя тодішньої столиці України, Харкова, а теж ніким досі не описану історію постання,

діяльності і розгрома літературної організації ПРО — ЛІТФРОНТ. Автор теж розповідає про свій арешт і ув'язнення в концтрайновому таборі Воркута, про голодовий страйк в'язнів і масові розстріли 1938 року.

Спогади Г. Костоюка — надзвичайно важливий вклад в українську мемуристику і необхідне джерело інформації про добу українського відродження та сталінського терору. Книга має 743 стор., ілюстрована фотографіями, видана в твердій обкладинці у мистецькому оформленні О. Слупчинського. Ціна — 44.95 кан. дол., або рівновартість. Замовлення слід висилати на адресу: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alta, T6G 2E8.

Проф. Я. Пелікан виступить в університеті Лойола

Чикаго. — На закінчення циклу виступів в університеті Лойола, присвяченому Тисячоліттю Хрищення Русь-України, виступить з доповіддю відомий історик Церкви й теолог, д-р Ярослав Пелікан з Єльського університету. Його доповідь відбудеться в суботу, 6-го травня н.р., в аудиторії Крайні центр на університетському кампусі біля озера, 6525 Норт Шерідан роуд. Виступ розпочнеться о год. 4:30 по полудні, після чого буде прийняття у вестибюлі центру.

Темою виступу проф. Пелікана буде: "Український досвід Тисячоліття Хрищення — спроба синтезу Сходу і Заходу". Доповідач є відомим дослідником історії християнської думки і теології; сам він походить із словацького роду та є лютеранським теологом, займа-

ючи катедру історії Церкви в Єльському університеті. Недавно проф. Пелікан закінчив працю по пок. Патріарха-Ісповідника Йосифа Сліпого, що саме тепер є в друк.

Виступ в університеті Лойола відкритий для ширшої публіки. Того дня на кампусі буде достатньо місця для паркування авт. Блаженніший Митрополит Іван Любачівський, Владика Інокентій Лотоцький та інші церковні й університетські дослідники заповнять свою участь у цій доповіді. Публічний виступ проф. Пелікана закінчиться цикл доповідей запрошених гостей, які в рамках курсу політичних наук на тему "Церква, держава і національність серед східних слов'ян та в Київській Русі" координував проф. Василь Маркус.

СВОБОДА **СВОБОДА**
 FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
 Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200

Subscription 1 year \$40.00, 6 months \$22.00, 3 months \$12.00.
 U.N.A. members 1 year \$15.00. Change of address \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
 Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті дописи підписані авторами не можуть відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг. Допущення заперечення коверти з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці \$12.00. Для членів УНАО \$15.00 річно. За зміну адреси \$1.00. Чекі, money orders, виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Не забудьмо Чорнобиля

Катастрофи бувають від непам'ятних часів. У біблійному потопі ковчег Ноя врятував людський і звірний світ від повного загину. Бувають страшні несподівані катастрофи незалежні від людей. Від вибуху вулкану Везувія, зникли два міста Помпеї й Геркуланум у південній Італії 79 року пер. нар. Христа. Землетруси, торнадо й урагани, великі пожежі й їм подібні, сильніші від людських сил. Не треба сьяти аж до правданих часів. Ось кілька тижнів тому нафтоналивний корабель фірми „Ексон“, пливаючи з протоки Аляски на південь, зачепив об берег і кризь побиту в кораблі діру витекли мільйони тонн оливи, на простір яких 100 квадратних миль. Катастрофа, яка спричинила загиб усіх живих створінь в океані та сотні мільйонів втрач. Президент Буш вислав військо для участі у рятувочній акції, яка триватиме найменше до вересня ц. р. 15-го квітня ц. р. на спортовому стадіоні в Англії загинуло 95 осіб в наслідок безглуздої паніки, яка постанала серед маси глядачів футбольних змагань. А в минулу неділю й понеділок відбулися з участю президента Буша й найвищих військових достойників похорони 47-ох моряків, які загинули від нез'ясованого ще вибуху однієї велетенської гармати на лінійному кораблі „Аюва“.

Проте всі ці їм подібні катастрофи не можна порівнювати до цілком виняткового нещастя, що навістило Україну 26-го квітня 1985 року, саме три роки тому. Це був вибух реактора на атомовій станції у Чорнобилі недалеко Києва. Винятковість цієї катастрофи полягала у тому, що 1) як виявили згодом західні фахівці, що атомову станцію збудовано по-партацьки та ще й із знехтуванням усіх засобів безпеки; 2) радянські власті хотіли спершу взагалі промовчати цю катастрофу й призначили до „нещасливого випадку“ тільки після рішучого запиту від шведського уряду, що сталося, що над скандинавськими країнами появилася радіоактивна смуга; 3) щоно під натиском від Заходу та після настирливих запитів на сторінках відважнішої підсоветської преси більшовицької власті трохи-покрохи виявляли різні подробиці цього „випадку“, який не був випадком, а жальовитою катастрофою з наслідками для двох-трех мільйонів поколінь. Ще й тепер советська преса не подає статистики, скільки дітей народилося вже каліками і скільки вагітних жінок потерпіли від радіації.

Ось перед нами англomовна книжка Дейвида Марплса „Соціальні наслідки чорнобильської катастрофи“ (Нью Йорк, 1988, стор. 314). З цієї книжки можна дізнатися, якого шуму в усьому світі наробила чорнобильська трагедія і як критично поставився ввесь вільний світ до сучасного стану техніки в СССР і всієї тамошньої системи, яку характеризує „широка вдача“ московської людини плюс балаганярство і бездарність більшовицького партійно-державного апарату. Вже 25-го серпня 1986 року зібрався у Відні, в Австрії, кількохсот фахівців атомової енергії та інженери-конструктори, під спонсорством Міжнародної агенції атомової енергії. Найболючіше читати ту частину цього солідного твору — „Жертви Чорнобиля“. А проте автор, хоч як він прихильно ставиться до України й українців, не всилі зрозуміти нашої психіки, зформованої на протязі сторіч панування Московщини — від царя Олексія з XVII сторіччя і Петра I та Катерини II у XVIII сторіччі по нинішній день володіння Михайла Горбачова. За періоду Йосифа Сталіна новим Атиллею „бичем Божим“ для України був Лазар Каганович жидівського роду, безпосередній організатор штучного голоду, який коштував Україні кругло сім мільйонів людських жертв і загину всього її хліборобського стану. Чорнобиль для українців — це тільки одна із трагічних подій у довгому ланцюзі знущань, до яких належало і спалення Батурина і знищення Запорозької Січі і Малоросійська Колегія, скасування Гетьманщини, крадіж всього українського княжого періоду і безперерйне забрихування. У третю річницю Чорнобиля варто все це пригадати.

ПРЕЗИДЕНТ ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ Хосе Наполеон Дуарте, який, як відомо, хворів на рака, прибув до З'єднаних Штатів Америки на лікування і хемотерапію. У відсутності президента, його функції буде виконувати віцепрезидент Родольфо Антоніо.

Теперішні події у СССР не випадково приковують увагу всього людства. Те, що там відбувається свідчить, що в Кремлі давно зрозуміли хибність марксистської ідеології, але продовжували використовувати її, щоб якнайдовше утримати при владі. Партійна верхівка так активно розкрадала національні багатства поневолених народів, що це нарешті привело до страшного економічного занепаду і настав час, коли замилювати людям очі вже нема чим. Запаморочений советською пропагандою народ почав не тільки розуміти, скільки відчувати власним шлунком уся її фальшивість. Звідси почалася зневіра, апатія, пиятика, самогубства, злочинність.

Правду совети приховували від народу, але відвернути кризу вони ніяк не могли. Це привело до того, що перша комуністична держава, котра так намагалася переконати світ у витривалості й невідворотності комуністичної ідеології, тепер змушена шукати виходу з цього капкану, в який комуністи завели поневолени ними народи.

Відчувши близьку поразку, совети вирішили пожертвувати основними догмами марксизму — категоричним запереченням приватної власності — і цим лиш продемонстрували, що й самі не вірять в ідеологію, за яку так міцно тримаються, аби не втратити владу.

Офіційні особи, серед них і члени ЦК КПСС, почали висловлювати критичні зауваження щодо марксизму. Висловлюють їх і економісти. Наприклад, директор Інституту економіки світового соціалізму Олег Бого-

Н. Особа

РОЛЯ КПСС У ПЕРЕБУДОВІ

молдов заявив, що теорія Маркса провалилася, а директор Інституту економіки СССР Леонід Абалкін заборону на приватну власність вважає найбільшою помилкою пролетарської революції. Коли ж згадати, що революцію робили, керуючись теорією Маркса, побудовано саме на повному запереченні приватної власності, то напрошуеться висновок, що й сама революція була великою помилкою. І нема сумніву, що в Кремлі це розуміють, тільки не признаються, бо дають вони не про народ, а лише про те, щоб збудувати цю зберегти імперію і свою владу над нею, що по-іхньому називається „відстоювати завоювання соціалізму“. А для цього треба якимось чином збудити в людях ентузіазм до праці, дати можливість трохи розбагатіти, аби потім знову було що в них відбирати.

Світ не знає жадного випадку, щоб якась комуністична держава повернула до справжньої демократії, тому не можна ігнорувати той факт, що Москва намагається зберегти диктатуру Комуністичної партії і що гласність має певні межі. За таких умов сподіватися на якісь корінні зміни не випадає, не зважаючи на те, що події в СССР виходять за межі звичного.

„Ослаблений Советський Союз не має іншого виходу, як звернутися до Заходу з пропозиціями запровадити „новий європейський порядок“ — вважають члени опозиційної політичної організації Мадярщини. Підтвердженням цього

зависновку є неодноразові заяви советського генерального секретаря Михайла Горбачова, що до привіли лишався один крок. А що совети ніколи не бувають правдивими до кінця, то можна припустити, що до поразки уже не крок, а лише половиною кроку. Доводиться тільки дивуватися, з якою настирливістю Кремль все це наполягає на керівній ролі партії, переконуючи народ, що гласність є виключно заслугою партії, а ворогами гласності й перебудови є нібито все ті ж дисиденти.

Великодержавні московські всесудержителі завжди користуються тими самими методами: якщо в них нема своєї історії, то вони привласнюють історію Київської Русі; якщо в них нема заслуг перед народом (окрім чорних і кривавих), то вони приписують партії заслуги правозахисників. Мовляв, якби не Комуністична партія, то не було б на світі гласності; якби не партія, то ніхто не надав би допомоги опроміненим радіацією жителям Чорнобиля; якби не партія, то не створилося б Товариство рідної мови ім. Т. Г. Шевченка і т. д.

Нам лишається тільки додати, що якби не партія, то не було б економічного й морального занепаду, не було б вибуху на Чорнобильській АЕС, не було б новостворених пустель, заселених земель, забруднених річок, вирубаних лісів, спалених бібліотек, заморених голодом і розстріляних мільйонів людських жертв. Всього того, що називається „досягненнями соціалі-

му“.

Задля врятування імперії від економічної кризи О. Богомолдов пропонує провадити людям землю. Виходить, добре розуміє, де корінь зла! Але чому провадити? Адже советська влада не купувала в них землю, а відбирала силою. Тепер, бач, люди повинні викупити в держави власну землю своєю і своїх предків, привести її до ладу, а потім держава знову відбере її землю, і плоди, які виростуть на ній люди.

Доки було що грабувати, комуністи грабували, споживаючи більшу частину прибутків, а залишки кидали людям, ніби собачій кістці. А коли настав час, що вже й кинути нема чого, бо й самим мало, то почали закидати людей до приватної ініціати, оренди і т. д. Що фактично означає: годуйтеся, хто, як може! Тому й вирішив Кремль зменшити роллю державного планування і надати господарюванню самостійності підприємствам. Та забезпечити вільну конкуренцію совети не вміють, не можуть і не хочуть, хоч добре розуміють, що це єдиний можливий вихід. Але коли б це й сталося, то, як визнає Абалкін, щоб підняти економіку, потрібні зусилля одного, або двох поколінь.

Можна передбачити, що приватна власність так буде узаконена, але це станеться не тому, що така воля кремлівського уряду, а тому, що самі умови це продукують. Іншого виходу нема і бути не може.

Але при чому тут ролі Комуністичної партії? Адже все це відбувається проти її волі та всупереч її ідеології.

муд, близьких до народно-го сприйняття й народних уявлень типу „миролюбцев“, „борець“, (як це показано в заголовку вірша).

Не меншою силою поетичного зображення проявляється в „В Гетсманському саду“. Божеське тут перекладається у плян людського, конкретне історичного. Поет відчуває глибоко психічні травми Христа. Усвідомлення душевного трагізму переростає в істинно людську сутність і Христос гаряче й молитовно просить Всевисьного Отця:

„Небесний Отче! Поможі Мені — людині побороти Наваляні хвилі нуртани Страждань, тілесних мук, скорботи. Прийми мій голос! Поможі!“

Спрага правди й високих звершень благородної думки викладені тут сильно й переконливо, як також і філософське заглиблення. Поет проявляє усю своєрідність свого таланту й виступає, як обдарований мистець, що знає вагу й силу своїх поетичних засобів для звелчення священного подвигу Христа.

(Закінчення буде)

Володимир Жила

НОВА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ

Василь Яшун, „До світла“, поезії, Пінсбург, Українсько-Американське Літературне Видавництво, 1988, 136 ст.

Усе іде, летить, минає;
 Усе велике і мале.
 („Pante rei“)

Твій, Христе, мир набагато
 Його творити може лиш
 любов до Тебе.
 до добра
 та чесна й гідна
 боротьба.

(„Миролюбцев і борець“)

Русі України, що його ми
 відзначали минулого року,
 породило в поета глибокі
 роздуми про Творця всесвіту,
 про воплощення Його
 Сина, про фізичні й душевні
 травми Христа, Його
 воскресення та багатогранні
 аспекти здійснювання
 Його науки в житті людини
 й людей, об'єднаних в народі
 й нації.

У поета тверда віра у
 перетворюючу очищуючу
 силу Христової науки. Він
 переконаний, що тільки через
 неї людина може віднайти
 себе, може повернутися до
 своєї духовної сутності
 й відкрити мету свого життя.

Ти струм жаги й уляга
 у серце й розум нас земних
 Твоїх братів, Твоїх сестер
 всіх епох, земель і сфер

Мирослав Семчишин

ЗА ВІДРОДЖЕННЯ І ДЕРЖАВНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ

У хроніці національно-важних подій сучасної України що за останні три роки опинилася у процесі горбачовської перебудови СССР, два перші місяці 1989 року можна вважати за початок нового, хоч доволі спізненого руху за ренесанс української мови. Ми маємо на увазі проголошення 22-го січня на сторінках „Літературної України“ (офіційно Спільки Письменників України) проекту статуту Товариства рідної мови ім. Т. Шевченка, 27-го січня створення Верховною Радою УССР „Робочої комісії“ для надання українській мові статусу державної мови і, як завершення цих заходів, 11-12-го лютого заснування у Києві Товариства української мови ім. Т. Шевченка. Ці три дати мали б започаткувати новий розділ в історії внутрішньо-національного життя українського народу, що понад 70 років відчував на своєму тілі весь тягар і вкрай болючі наслідки комуністичного панування.

В історії підсоветської України і економічно-соціального та культурного життя нашого народу, причислено статі об'єктом різних антиукраїнських практик в ім'я безоглядного побудови соціалізму-комунізму, мовне питання було завжди одним з основних. У різних фазах політики Компартії щодо своїх складових республік, чи етнічних груп, це питання по-різному вирішувалося. Але домінуючим рисою цієї мовної політики кремлівських володарів завжди було зберегти і забезпечити престижний статус російській мові, як „мові Леніна“ і мови міжнародного спілкування. І саме в ім'я цієї неперушної догми на протязі семи десятиліть, велася і велеться всебічна мовно-культурна русифікація неросійських народів і інших етнічних груп.

Усі ці настанови і практики Москви щодо української мови в СССР українська публіцистика, а передусім українська наука в Галичині чи на еміграції послідовно вивчали і документували (пригадати б тільки праці Романа Смаль-Стоцького, Василя Чапленка, І. Огієнка, Марії Овчаренко й інші). Насьогодні, на четвертому році горбачовської перебудови, яка, нарешті, шойно тому річ два докопалася і до України, українська мова в Україні опинилася формально на початках нового етапу, бо драматичного прямо намагання, не тільки рятувати її перед поштою дальшої русифікації, але ще забезпечити за нею статус державної мови і цим шляхом запобігти мовно-культурній катастрофі, яка повисла над сучасною Україною.

Що велику небезпеку, перед якою опинилася Україна „після злочинних сталінсько-бружневських практик“ (цитата з сучасних советських журналів, М.С.), незвичайно яскраво відобразив у своєму виступі на засновуючому зборі Товариства в Києві 11-го — 12-го лютого, письменник Дмитро Павличко. Тавруючи антинаціональну й крайню ворожу настанову щодо української мови партійних верхіволів України, і їхніх поплечників, він між іншим ось що сказав:

„Маячня про те, що українську мову можна обернути, мов Аральське море, на калюжу, а потім і на пустелю з оазами Спільки Письменників України і Інституту Мовознавства Академії Наук, де одні писали б словословно мертвечиною, а інші вивчали б ту мертвизну, — не могли здійснитися! Що було б, якби не наспіла перебудова? Шовіністи загнали б нашу мову на дикі пастурища... Мов індіанці на своїй землі, жили б ми майбутні віки в резерватах, де шастала публіка платити за безтурботні співні туземців... Прийшла перебудова і злігнотувала всі недуги і рішено було вивести українську мову із стану упослідження і другорядності“.

І доволі цих, прямо патетичних слів, одного з кращих письменників і діячів духовного відродження України, щоб відчувти що атмосфера, в якій пришло до заснування Т-на української мови ім. Т. Шевченка товариства, що має рятувати престиж українського народу і забезпечити українській мові дальший творчий розвиток, а в тім і ті всі права, які має рідна мова кожного народу.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Як довго гласність Горбачова буде промовчувати трагедію Чорнобиля?

День 26-го квітня 1986 року залишиться у сумній пам'яті не лише сучасного, але далеких-далеких поколінь нашого народу. Бож чорнобильська катастрофа не лише причинилася до багатьох смертних випадків, але теж стала загрозю життя і здоров'я дальших поколінь українського народу. Саме три роки тому в Чорнобилі, недалеко Києва, сталася страшна подія, вибух атомового реактора на одній із нуклеарних станцій, які від довшого часу Москва розбудовує на урожайній і густо заселеній землі нашої України.

Цей трагічний випадок стався чи то в наслідок небезпечної та малокваліфікованої догляду персоналу згаданої станції, чи із-за недостаточної та мало наукової експертизи при будові атомового реактора, чи врешті одної та другої причини. Бож треба пригадати, що в СССР вже був подібний випадок вибуху реактора в атомовій станції близько Уралу, недалеко від міста Свердловська, який, виглядає, не навчав багато та не дав товчка до кращого планування реактора чи більш обережності Атомової комісії у Москві при плануванні, будові та догляді нуклеарних атомових реакторів. Цей перший трагічний випадок вдалося Москві замовчати на довгий час й заховати в таємниці перед своїми громадянами та особливо перед настирливими журналістами західного світу. Лише тепер появляються короткі повідомлення про досить велике, незалежне пущене в сухих стовбурах мертвих дерев далеко від людського ока.

Москва та урядові чиновники в Україні, безпосередньо після вибуху чорнобильського реактора старалися замовчати оцей страшний випадок в Україні, але сама природа та страшна радіація, яку вітер безпосередньо після вибуху поніс на північ, заальмувала шведські, фінляндські та норвезькі урядові кола, які почали альмувати Москву та заклиді держави. На нещастя в короткому часі після вибуху вітер змінив свій напрям та поніс на своїх хвилях оцю смертельну радіацію дещо на захід та південь і розніс її на великому просторі України, частини Білорусі, а в малій кількості в Західній Україні, Польщі а навіть Німеччині. Проте навіть на ці альмування запити сусідів Москва два і півдня отягаласть з відповіддю, бож саме тоді приготувалася до першотравневих

святувань у Москві та Києві, столиці наказного комісара України, Шербицького, шойнопо двох чи трьох днів, в часі вже тоді пануючої гласності, чи як влучно називає наш відомий журналіст І. Кедрин „пристриженої гласності“ Горбачова, Москва повідомила світ про нещасливий вибух атомового реактора в Чорнобилі та призналась до двох смертних випадків з того приводу (sic!), а по кількох днях доперва підвищила цю цифру до 32-ох випадків людських жертв.

А це була нечувана в світі брехня й компромістия тих, що таку брехню світові передавали. Тож сьогодні легко можна сконфронтувати діяння радійші в Чорнобилі з дією радійші атомової бомби у Гірошімі, в Японії в 1945 році. Нині ми маємо докладні відомості в Америці про шкідливий вплив радійші на оточення з атомової бомби з докладних студій та інформації лікарської Атомової комісії ЗСА, яка скільки років вивідить збирати інформації у самій Японії. Остання така поїздка відбулася восени 1988 року до Гірошіми й Нагасакі; її звіт є поданий у американській медичній пресі на підставі статистичних даних в Японії та навіть зізнань деяких ще живих свідків, мешканців Гірошіми, 360-тисячного міста у тому часі, яке втратило лише від однієї бомби 142,000 осіб. Багато осіб очевидно ще й загинуло від радійші в перших двох-трьох тижнях, а то й двох-трьох місяців після бомбардування. Наприклад: із 2,370 осіб, лікарів, сестер та допоміжного санітарного персоналу, який рятував людей в атмосфері радійші, померло внаслідок радійші на протязі двох-трьох тижнів чи місяців 2,168 осіб. 3 хвилю вибуху атомової бомби температура зросла до 2,000 ступнів, а вогняний стовп, як повідомляють очевидці з віддалі, мав яскравість десяти сонця. Так оповідає очевидець, що ще доживав свого віку а який спостерігав з віддалі кількох кілометрів та все таки знавав деякого полегшення шкіри.

Хвиля радійші сунула кілька тисяч метрів вгору та кілька десятків кілометрів довкола розриву бомби, а після того „чорний дим“, сіяв смертельні проміння чи порох по землі в радіусі 500 — 1,000 метрів люди просто топились, а їх тіла випаровували в повітря.

Закінчення буде.

1. Статут товариства

У ньому шість розділів, а в них дуже детально з'ясовано: загальні положення, основні завдання, права і обов'язки членів, структуру, органи керівництва та контролю, кошти та майно і правний статус товариства.

У вступному розділі (загальні положення) ліпідарно і вимовно сказано, що: „Мова — це народ. Народ, який втрачає свою мову, перестає існувати... Мова — показник інтелектуального і духовного життя кожного народу.“

Товариство Рідної Мови ім. Т. Шевченка (ТРМ) — це добровільна, масова громадська організація, що своїм першочерговим завданням має формувати почуття любові до українського слова, через нього до всієї культури українського народу. Товариство виступає як повне, фактичне утвердження статусу української мови як державної мови республік, за дальший вільний розвиток мов інших братніх національностей Української ССР, за створення сприятливих умов для національно-культурного розвитку українського населення в інших республіках СССР. ТРМ провадить свою роботу згідно з Конституцією СССР і чинним законодавством СССР і УССР.

У другому розділі між іншим читаємо, що основним завданням ТРМ є конструктивне сприяння громадському контролю за виконанням конституційних статей про мову, розширення сфери живання української мови, поширення її серед населення УССР та українців за межами України і СССР. І далі читаємо, — піднесення авторитету і значення української мови у світі, передовсім у країнах розселення українців та в слов'янських країнах; підвищення культури української мови, як в усному мовленні так і в пресі, радіо, телебаченні і допомога партійним, державним та господарчим органам у переведенні діловодства на українську мову.

А далі йде доволі довгий перелік цих усіх функцій і практичних вказівок як ТРМ планує свої завдання виконати (прилюдні лекції, реферати, читання художніх творів на підприємствах і заводах, поширювання преси і книжок між населенням, допомога в комплектуванні бібліотек, організування свят рідної мови, допомога в правильному оформленні українських назв вулиць, урядів, крамниць, оголошень, афіш; ТРМ видає бюлетені й інші посібники для свого населення і чужинців, підтримує діяльність секцій і клубів національних меншостей і т.д.

Закінчення буде.

Образотворча виставка

Яра Плав'юка в Чикаго

Шасливі ті мистці, які мали шастя виставляти свій мистецький дорібок у ювілейному році Тисячоліття Хрищення Руси-України. Варто було б глянути в їхню душу, щоб відчувати оці спеціальні почуття та хвилювання, які нуртували у їхній і так чутливій натурі.

До тих вибранців-шасливців, безумовно, належить зарахувати маестра Яра Плав'юка з Чикаго, нещодавня виставка якого тут притягнула широкого кола любителів образотворчого мистецтва. Цю виставку спонсорував 12-й Відділ УЗХ в Чикаго, і відкрила її голова Відділу Ореста Яримович. Чудово опрацьоване слово про улюбленця нашого міста маестра Яра виголосила Нюта Кузик, яка рівночасно, широко розглянула тему українського образотворчого мистецтва на шляху 1000-ліття постійного розвитку нашої культури. Вказуючи на розвинути по стінах чудові Ярові картини, вона також виділила декілька маркантних аспектів потреби мистецьких виставок, не так для матеріальних користей, як головне, для духовних потреб мистців. Мистецьке малює з внутрішньої потреби творення, але оцінка його дорібок іншими є його творчим стимулом і захопотою до дальшої успішної праці.

Н. Кузик говорила з таким переконанням і так гарно, що я в імені наших членок складала їй ширшу подяку, бо цю функцію культурно-освітньої референтки виконує вона вже 27 літ. На прохання присутніх говорив і сам Яро Плав'юк, але дуже коротко. Наскільки скромний і тихий спостерігав враження, яке справляло його малювання. Виставка виглядала естетично і на високому мистецькому рівні. Тут було виставлено понад сорок картин. В більшості красиві, квіти, абстракти та мертва природа. Були також одні гуцулі і муче, який, зображає, Ісуса Христа з неймовірно викривленим надлюдськими болями лицем.

Оглядаючи виставку, ми могли ствердити, що Яро Плав'юк набагато змінює напротязі своєї довголітньої творчої праці, яка дається своїми початками від 1969 року, коли вперше виставляв перед французькою публікою в Парижі і достав загальне припінання його мистецького світу. (Як знаємо поглиблював він також своє фахове знання). Його багато обдарована натура палкого кольориста створила цілий ряд чудових картин, які поставили його в ряд наших найвишніших еміграційних мистців пензля, що малою олією та акрилом, часто послуговуючись шпателью, його красивди розмашисті та стихійні, а також повні динамізму. Все на них неначе в русі — живе та дихає Божим воздухом. Найбільше промовистими є його гори, до яких мистець заховав у серці глибокий сентимент, будучи сам дитиною наших чудових гір Карпат. Чи можна їх забути? У нього велике знання рисунку та орудування кольором, який щедро використовує для підкреслення драматизму почувань та тонкої чутливості в представлених настроєвості. Його квіти не тільки приманюють красою, але заразом вносять якийсь дивний неспокій почувань, така в них сила впливу на уяву, наприклад, червоні і білі троянди, яких він назвав попросту „Квіти“. Далі треба відмітити „Підні квіти“, „Екзотичні квіти“, ч. 1 і ч. 2, „Квіти сонця“, та інші квіти. Вони прямо чарують своїм кольоритом і здалека кличуть грою сильних барв, що запрошують на дальші мандри по стежинах душі чутливого гуцула-мистця. Сам Яро з усмішкою при-

знається, що такі справді найбільше абсорбує його увагу експерсія почувань при помочі вдалого підбору кольорів. Отже тут належить відмітити, що мистець Яро Плав'юк — це справді кольорист високої класи. Підтверджуючи вищесказане, належить нам дати йому ще одне велике припінання за його абстракти, в яких яказ і домінує та сама сила кольору, завдяки якій вони наче б то переливаються якоюсь чарівною симфонією кольорів, до яких мимохіть і підкривається сама музика. Неначе дивившись, а заразом слухаючи тих тональних переливів у музичному вислові. Однак не можна забути, що Плав'юк також мистець великих полотен-панорам для яких його підпис зовсім не потрібний, бо кожний зміє легко відрізнити Яра від його колег по-пензлю. На мене наприклад, особливо діють його зими та квіти, хочай і гори не дають спокою. Він добре знає про американському континенті а також виставляв у Франції. Здобув велике припінання в Канаді: Едмонтон, Вінніпег і Торонто. Виставляв в Нью Йорку, Філадельфії, Клівленді і декілька разів у власному Чикаго.

Цього ювілейного для нас українців року Яро Плав'юк відзначає 70-ті роки свого життя, а також 70-річчя свого народження. Та, не зважаючи на не найкраще здоров'я наш мистець сповнений життєдайності і творчого ентузіазму до дальшої наполегливої праці, до чого заохочували його близькі і приятелі. Не змарнував він Богом даною таланту, тому і дане йому було зустрічати великий ювілей Тисячоліття в початі чоловічих українських мистців на поселеннях. На закінчення виставки 12-й Відділ УЗХ в Чикаго влаштує виставку для нього теплу і мило зустріч з своїми членами та членами родини Яра Плав'юка. Не раз і не два присутні відвідали нашою маестрові гриме многолітстві.

Годиться згадати, що Яро Плав'юк, коротко після своєї індивідуальної виставки, брав участь ще в одній збірній — у новоствореному Релігійно-Культурному Осередку св. Володимира і Ольги, де відбулася збірна виставка чикагських мистців. Цією виставкою наш Осередок відкрив свої гостинні двері для всіх проявів культурного життя в нашому місті. Виставку відкрила мисткиня Ляля Кучма-Бабій, а слово про мистців і їхню творчість виголосив сам о. митрат Маріан Бутринський, будівничий Осередку.

Тут на стінах і устаткованих панелях красувалися твори, переважно з релігійною тематикою. І так були тут іконі і картини Марії Гарасовської-Данишини, Дзвіник Б'ялої-Стайфель, керамічна, великого формату скульптура-рельєф св. Володимира і Ольга-Лесі Дяченко-Кочман, картини: Андрія Коваленка, Лесі Коверко, Яра Плав'юка, Оксани Теодорович і Миколи Контерос. Також скульптора Олега Сидора. Окрему стіну виставкової зали прикрашували чудові знімки роботи Лялі Кучми-Бабій. Тут була представлена документація парафіяльного життя і його матеріальних здобутків напротязі 20-ліття існування. На іншій стіні вабили очі килим Лялі Кучми, на якому зображена киянка Ольга Київська. Також фотографії церковної скульптури — проф. Н. Боричького. Було на що подивитися і чим радіти, а Релігійно-Культурний Осередок розпочав сповняти свою Богом благословлену місію.

Олександра Мудра

МАЛО ЛИШЕ СЛІВ — ПОТРІБНА ПРАЦЯ

За старим, т. зв. Григоріанським календарем, у цьому році Новий, 1989 рік, припадає на суботу, 14-го січня. В цей день Православна Церква відзначає Найменування Господнє та день св. Василя Великого.

Православна катедра св. Тройці в Нью Йорку гідно, за всіма традиціями, ще з рідного краю, гідно відсвяткувала ці дні. Святу Літургію служили митрофорний протоієрей Петро Гутрович та о. Константин Каліновський. По береги заповнена була катедра молящими, які ширю приносили молитви за кращу долю поневоленого народу та мир і спокій на землі. Приємно було чути слова молитви священика: „Слава Богові на небесах, а на землі Боже змилювання“. Як то всім бажано було б, що настане час і на рідній Україні буде спокій та вільне життя народу нашого.

Після новорічного Молебня та Многолітствія для церковного проводу і українського народу, настоятель о. Константин повідомив, що наші святкування будуть продовжуватися і завтра, бо до нас завітає наш Владика Антоній, буде виступ діток, що їх приготувала пані Якимець, та братська трапеза, що її приготувала голова Сестричтва з своїми членами сестричтва св. Ольги.

На другий день Нового Року поріг нашої катедри переступить Владика Антоній. Перед входом до храму його зустріє голова парафії йр. Петро Новик з хлібом і сіллю. Голова Сестричтва Ю. Ворона піднесе Владіці букет червоних рож. У церкві Владика зустріє о. настоятель теплий і синієвськими словами. Поцілувавши хреста та окропивши себе освяченою водою, Владика увійшов до храму, а катедральний хор співає йому „Достойно“.

Архирейська Служба Божу у Православній Церкві — це чудовий зв'язок землі і неба. Не дивно, що наші св. Володимир, посланці своїх послів по світі розшукати християнську віру та її обряд, почув від них, про саме зрозуміле, божественне надхненне, милозвучне моління в наших християнстві греків. Вже 1000 років ми зберігаємо це.

Владика Антоній виголосив змістовну проповідь про свято та про богословське вчення св. Василя Великого. По закінченні відправи, до Владика Антонія з подякою йому за його відвідини нашої катедри та ширі молитви виголосив о. Константин.

В своєму слові, о. настоятель розповів про тяжкий шлях УАПЦ в часи повоси-

ні, репресії та ДПівського життя. Він говорив: „...Були миряни, були священики, була УАПЦ з єпископатом. Все це було бідне, нещасне в повному розумінню цього слова. Богослуження відправлялися по військових казармах, бараках. Не було церковних книжок для відправлення Служби Божої. Все було написане від руки. Від руки були і написані недільні Євангелії. Переважно це все перекладалося з російського видання на українську мову. А коли до цього ще додати, що совєтські вояки бігали по бараках ДП вишукували за „своїми“, щоб силою депортувати їх на Сибір, до концтаборів чи просто вивести з табору та послати кулю в голову, то можна сказати: не були ті часи добрим для вірних УАПЦ і єпископату її. Чудом наші вірні були врятовані в той час. Наша катедра, що 90 відсотків є з цих вірних, колишніх ДП, є свідком цього.“

Хіба це не чудо, як наш Владика Ігор (основположник цієї катедри) — напівголодний, напівзодягнений, якимсь способом видав дві книжечки Старого і Нового Завіту.

Хіба це не чудо, що в найтяжчих злиднях, недоїдаючи, остерігаючи перед „всесильним НКВД“, Владика Михайл видав для дітей, для мамів і батьків свою книжечку „Поширений катехизм“.

В тяжкому, злидненому житті жив бл. п. Владика Полікарп з своїм заступником Митрополитом Ніканором, а вони ж видали для своїх пастирів українською мовою Службеник, Часослов, молитовники. Хіба це не чудо виявив Господь через своїх архипастирів, наших вже покійних Владик?

Сьогодні ми протестуємо, маніфестуємо, домагаємося, пишемо про це і голосно говоримо про відновлення УАПЦ на рідних землях. А чи хто думає про те, як же її відновити, як її допомогти в цьому відновленні, що ми, як вихідці з рідного краю, її можемо допомогти. Ми часто чуємо, що ми вивезли з України УАПЦ на чужину, що ми зберігаємо її скарби і т. д.

А коли ми почуємо, що ми хочемо, бажано і надчим вже пращемо, щоб на Україну, для нашого віруючого люду для священиків, які там є з українського походження, передамо чи перешлемо їм св. Напрестольну Євангелію на українській мові, українськими черенками друковану? Коли ми приготуємо і передамо для відновленої УАПЦ так необхідні цер-

ковні книжки, як Службеник, Трєбники, Мінеї, Молитовники, Катехизми і інше, що дуже потрібне для виховання дітей в християнському дусі?

Сьогодні наш нарід на чужині, а особливо в ЗСА, Канаді не є аж такий бідний, як були вони по бараках ДП. Наші священики поблискують золотими митрами та хрестами на грудях. Багато їх їздять на модерних кадиллаках, лінкольнах. Вірні УАПЦ на чужині в цих країнах мають зароблених грошей, можуть допомогти в цій справі. Треба лише до них звернутися з щирим словом, закликати їх до участі в так потрібній справі. Ми віримо, що прийде час і наші люди на рідних землях матимуть змогу молитися рідною мовою. Допоможімо їм. Видаймо на чужині всі потрібні Церковні книги для УАПЦ. До Вас, Владико Антоній, ми маємо довіря, організуйте під Вашим омофором всі сили і Ваші здібності, щоб в найкоротший час ми видали для нашого священства в Україні Напрестольну Євангелію українською мовою, як це зробив бл. п. Кардинал Сліпий. Прейдімо від наших патріотичних вигуків до праці! Такими словами закінчив о. настоятель своє слово.

На братській трапезі, що відбулася в парафіяльній залі, о. настоятель знову підніс цю справу, яку висловив перед тим. Після його слів вірні задекларували понад 4 тисячі дол. на видання Євангелії для українських священиків в Україні, для УАПЦ.

Добра думка, добрий почин. Підтримаймо його всіма можливими засобами, щоб про нас говорили, що ми не лише демонструємо про відновлення нашої рідної УАПЦ, але ми щось і робимо для неї.

Гр. Пархоменко

Св. п. Ю. Гіба

У вівторок, 7-го лютого ц.р., розійшлася жахлива вістка, що раптом перестало битися серце у 20-літнього студента і вродливого юнака бл. п. Юрія Гіби.

Ця несподівана смерть молодого й надійного людини, яка завчасно відійшла з цього світу, потрясла багатьох в першу чергу його люб'язних батьків Михайла і Степанію Гібів, його єдину сестричку Божену та бабусю Марію Горську, які були для нього найкращими батьками, опікунами й приятелями, але ця сумна вістка зворушила до болю й усе студентську молодь різних національностей, ближчу і дальшу родину та всю місцеву громаду.

Про велику симпатію до покійного засвідчують численні квіти і вінки в погребі закладі та велика участь людей у Панахидах та похоронних відправах у церкві св. Василя Великого і на цвинтарі. Квіти і співчуття наспіли рівно ж і з інших місцевостей Канади та Америки.

Похоронні відправи відправи о. Теодор Палчинський і о. Марк Ігнашевський.

Бл. п. Юрій Гіба народився 3-го січня 1969 р. у Болеславу, воевод. Вроцлав, Польща.

На запрошення стрія бл. п. Івана Гіби він разом з батьками та сестрою Боже-

Таня Д'Авіньон з учнями школи св. Івана Хрестителя в Ньюарку.

Я є учениця п'ятої класи школи св. Івана Хрестителя в Ньюарку і я свою школу люблю. Ми вчимося багато різних предметів, з яких арифметика є моя улюблена. Ми маємо багато книжок і різні задачі, але я все чекаю на понеділки, коли приходять до школи гості говорити на різні теми.

Кілька тижнів тому до нас приїхала пані Сурмач. Вона нам розповідала, як її книжки друкували і показували нам прозирки з України.

А в понеділок, 13-го березня, у нас була Таня Д'Авіньон (та, яка їздила в Україну з працівицями журналу „Нешенел Джоргефік“) Вона була в Україні більше як 15 разів і має з України ду-

же багато прозорок. Вона показувала знімки з церков, музеїв, крамниць, міст і різних людей. Я багато навчилася про Україну і як там люди тепер живуть і працюють. Вона показувала дітей у школах. Ці діти, так як я, носять шодня мундир. Україна є багата країна, але її люди не є багаті і не мають свободи. Українці в Україні не можуть ходити до церкви. Я думаю, що вони повинні мати право молитися. Т. Д'Авіньон дуже цікаво говорила і я дуже тішусь, що вона приїхала до нашої школи аж з Бостону. Вона нам всім дуже сподобалася.

Дора Галій

У ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ відходу зі земного життя у Господню вічність нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, ДІДУКА, БРАТА, ВУЯКА І ШВАГРА

сл. п. інж.

АТАНАСА МИХАЙЛА МІЛЯНИЧА

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені

30-го квітня 1989 року

в церкві св. Юра в Нью Йорку, о. год. 9-й рано:
в церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж.,
о. год. 9:30 рано;
в церкві св. Йосифа у Ватерфорд, Конн.
в церкві, Нью Мілс, Англія;
в церкві оо. Студитів у Восток, Канада;
в каплиці оо. Студитів в Кастельгандольфо, Італія;
у рідних сторонах на Україні.

Приятелі і Знайоміх просимо згадати нашого НЕЗАБУТНЬОГО в своїх молитвах.

ДРУЖИНА, ДІТИ, ВУЯКИ І РІДНІ

У БОЛЮЧІ РІЧНИЦІ СМЕРТІ СОРОКОВУ (6-го травня 1949)

бл. п. проф. д-ра

ЄВГЕНА ХРАПЛИВОГО

Директора Крайового Господарського Товариства „Сільський Господар“ у Львові, професора Вищих Агрономічних Курсів у Дублянках, Українського Технічно-Господарського Інституту в Регенсбурзі та Українського Вільного Університету в Мюнхені, Члена Управ. „Просвіти“ та Комісії Допомоги Українському Студентству, Пастуна-Сквартмайстра,

та ВОСЬМУ (9-го квітня 1981)

бл. п.

ЄВГЕНІЙ ХРАПЛИВОЇ ІЗ ПЕТРИКІВ

Учительки Українських Дівочих Середніх Шкіл у Львові, Шкіл Українознавства на еміграції, Члени Головної Управи Союзу Українок у Львові, відправляється

ЗАУПОКІЙНІ СВАТІ ЛІТУРГІЇ

у храмі Святої Софії в Римі;
в обителі оо. Студитів у Кастельгандольфо;
в церкві Пренепорочної Діви Марії в Лорді;
при монастирі сс. Василіанок у Горлицях;
Лемківщина, Україна;
у Сибірі, Югославія;
у катедральному храмі свв. Петра і Павла в Мельборні, Австралія.

Просимо Колишніх Учениць, Студентів та Співпрацівників Покійних злучитися з нами у молитвах за Спокій їх Душ.

Дочка ЛЕСЯ ХРАПЛИВА-ШУР з мужем ОРЕСТОМ

Родина Колишніх Працівників Товариства „Сільський Господар“

УНІВЕРСИТЕТ ЛОЙОЛІ в ЧИКАГО
у співпраці з Ювілейним Комітетом Тисячоліття Християнства Руси-України, Відділ в Чикаго

владштує ДОПОВІДЬ відомого теолога з Єйльського Університету

проф. Ярослава Пелікана:

„УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ТИСЯЧОЛІТТЯ — СПРОБА СИНТЕЗИ ЗАХОДУ І СХОДУ“

Доповідь відбудеться в суботу, 6-го травня 1989 р. о. год. 4:30 по поп. в північному кампусі Університету Лойоли, 6525 Норт Шерідан Ровд (Паркування на кампусі). Після доповіді — прийняття.

Доповідь відкрита для ширшої публіки.

Ділимось сумною вісткою з Родиною, Знайомими і Приятелями, що в суботу, 22-го квітня 1989 р. відійшла у Вічність на 60-му році життя наша Найдорожча МАМА, ДОЧКА, СЕСТРА І БАБУНЯ

бл. п.

РЕГІНА ЧАНДА

ПАНАХИДА в середу, 26-го квітня 1989 р. о. год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Теодора Волініна, 123 East 7-ма вул. в Нью Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 27-го квітня 1989 р. о. год. 9:30 рано з костела св. Станіслава, 100 East 7-ма вул., Нью Йорк, а відтак на цвинтар Ченстохови в Dauglestone, Pa

Залишила в глибокому смутку: Батька — МИХАЙЛА, СИНІВ: ДОЧКУ, ВУЯКІВ, БРАТА, СЕСТРУ та ближчу і дальшу Родину

Ділимось сумною вісткою з Родиною, Знайомими і Приятелями, що в суботу, 22-го квітня 1989 р. відійшла у Вічність на 60-му році життя наша Найдорожча МАМА, ДОЧКА, СЕСТРА І БАБУНЯ

бл. п.

РЕГІНА ЧАНДА

ПАНАХИДА в середу, 26-го квітня 1989 р. о. год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Теодора Волініна, 123 East 7-ма вул. в Нью Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 27-го квітня 1989 р. о. год. 9:30 рано з костела св. Станіслава, 100 East 7-ма вул., Нью Йорк, а відтак на цвинтар Ченстохови в Dauglestone, Pa

Залишила в глибокому смутку: Батька — МИХАЙЛА, СИНІВ: ДОЧКУ, ВУЯКІВ, БРАТА, СЕСТРУ та ближчу і дальшу Родину

Ділимось сумною вісткою з Родиною, Знайомими і Приятелями, що в суботу, 22-го квітня 1989 р. відійшла у Вічність на 60-му році життя наша Найдорожча МАМА, ДОЧКА, СЕСТРА І БАБУНЯ

бл. п.

РЕГІНА ЧАНДА

ПАНАХИДА в середу, 26-го квітня 1989 р. о. год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Теодора Волініна, 123 East 7-ма вул. в Нью Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 27-го квітня 1989 р. о. год. 9:30 рано з костела св. Станіслава, 100 East 7-ма вул., Нью Йорк, а відтак на цвинтар Ченстохови в Dauglestone, Pa

Залишила в глибокому смутку: Батька — МИХАЙЛА, СИНІВ: ДОЧКУ, ВУЯКІВ, БРАТА, СЕСТРУ та ближчу і дальшу Родину

Вісті ...

(Закінчення зі стор. 3)

покривав університет.

Другою подією, до якої готуємось, є приїзд танцювальної ансамблю "Верховина" — 94 співаків і танцюристів з Канади. Їх виступ намічений на 1-го серпня. Вони роблять турне по західних містах Америки, в рамках культурної виміни між Канадою і Америкою. Їх виступ, оголошення в радіо і телебаченні, мають для нас додатне значення.

На великий, т. зв. "Лейбор Дей Вікенд" підготуємо в Сан Дієго, і це вже не перший раз, український фестиваль західного побережжя Америки. Це вже у нас увійшло в традицію. Хоч тутешні старожити трохи нарікають — адже все це треба підготувати, організувати і зробити, але задоволення у успіху долає охоту. Він не матеріальний. Воно радує, коли 300-400 молодих "юків" "дуріють" по своєму. Молодість має свої права. Але вони бачать себе, знають, чого їм багато з усіх угодів і, дасть Бог, будуть продовжувати організувати фестивалі, як приїде їх черга. Треба признати, що період ведуть вже тут народжені.

Програма таких фестивалів у нас своєрідна. У п'ятницю цього вечора відбувається "Ватра". На котрійсь пляжі над океаном, за згодою управи парків і поліції, горять вогні, грає музика, купальці в океані, істотно і молодість. Тут і старші молоді люди і не українці раді б долучитися.

Наступного дня, в суботу, — спортивні змагання. У цьому році вийнято університетські площі, організуємо українську кухню і знеможимо в іграх будемо підкріпляти.

Змагання — це гольф, теніс, відбиванка, пінг-понг, шахи. Для рибаків іде в море на півдня великий човен і хто зловить найбільшу рибу, одержує нагороду. Нагороди одержують також чемпіони інших ділянок. Як місце найбільше, залежить як спортивні прийдуть.

О. Гергега

ЗАЯВА І ЗАКЛИК

(Закінчення зі стор. 1)

У цьому передконвенційному році УНСоюзу, Головна Контрольна Комісія УНСоюзу закликає відділових секретарів і урядовців докласти всіх зусиль до того, щоб збільшити членство УНСоюзу.

Докладний звіт з річної перевірки з висновками, пропозиціями і рекомендаціями. Головна Контрольна Комісія пропонує Головному Уряду УНСоюзу під час річних нарад у травні 1989 року.

Джерні Сніт, 31-го березня 1989 року

За Контрольну Комісію:
Нестор Олесьницький
Анатолій Дорошенко
Степан Гавриш
О. Степан Біляк
Леонід Філь

Появилася на книжковому ринку
НОВА ЧЕРГОВА КНИЖКА

Любови Колєнської

"ПОТОЙБІЧ РУБІКОНУ"

Оповідання, новели, нарис, драма
Мистецьке оформлення ЛЮБОВСЛАВА ГУЦАЛЮКА

Видання ціле-друкарня "Свобода", Нью-Йорк — Джерсі Сіті
1988 стор. 256 Тверда обкладинка, ціна 15.00 дол. плюс
2.00 дол. за пересилку

Можна набувати в книгарні Свободи

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

Вже появилася книга

A THOUSAND YEARS OF CHRISTIANITY IN UKRAINE

Тисяча років Християнства на Україні

Хронологія Християнства на Україні від 1-го століття до 1988 року. Великий формат, багато фотографій, ілюстрацій (такі як: ікони, старовинні тверда обкладинка, цінна 15.00 дол. плюс 2.00 дол. за пересилку)

Видання Свободи-Книжки, Нью-Йорк — Джерсі Сіті
1988 стор. 256 Тверда обкладинка, ціна 15.00 дол. плюс 2.00 дол. за пересилку

Можна набувати в книгарні Свободи

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

Авторський вечір проф.

д-ра О. Субтельного у Філадельфії

Ця книжка — це діло любові, а її написання приносило мені особливе задоволення і здійснення мого великого бажання дати історію України до рук західного світу, щоб зблизити його до східної історії, до України, про яку тепер вже заговорив цілий світ. Це слова з доповіді д-ра Ореста Субтельного на його авторському вечорі, який влаштував 43-й Відділ США при співучасті Осередку праці Уряду Платунів Сеньйорів в суботу, 18-го лютого ц.р. в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Вечір відкривала голова Відділу Анна Максимович, а провадила його імпрезова референтка Люда Чайківська.

Слово про автора вголосив старший товариш д-ра Субтельного професор Д-р Саль університету д-р Мирослава Лабунька. Привітавши його, говорив про історію, якої в Україні не було. Була лише пропаганда та фабрикація подій, які не існували. Там змислено 50 українських істориків за те, що писали правду й користувалися українською мовою, а це небезпечно для окупантів. Бути там українським істориком, — це ризикове заняття. Тепер в СССР заговорили про "білі плями".

Орест Субтельний народився 17-го травня 1943 р. в Кракові. Вищу освіту почав у Філадельфії у Темпл університеті, який закінчив у 1965 р. із ступенем бакалавра, два роки студіював у Відні і Гамбурзі, в Північній Кароліні здобув ступінь магістра і став першим докторантом в Гарвардському університеті з історії й політичних наук. Після докторату став професором Йорк університету в Торонто, є там співробітником українських студій, пише статті, рецензії, книжки. Колишній випускник "Рідної Школи", активний у студентському житті і в Платі, тепер дійсний член НТШ і УВАН. Студії в добром університеті ставлять його в ряд кращих істориків. В пошукуванні джерел для своєї історії відвідав Краків, Париж і Каїр, в яких був по півроку на розшуках. Вивчив чужі мови, що є дуже важне для історика, тому що Україна була під чужою займанщиною і її документальна мова постійно змінювалася. Орест Субтельний може студіювати й досліджувати в мовах англосакських, слов'янських, германських і в турецькій.

Його історія — це розповідь про українське суспільство, винятково добра, яка стала "бестселером". Написана з талантом і фактовою підготовкою, появилася в році Тисячоліття, є повна від початку до кінця. Написана її для чужинців, які мають помилкове уявлення про Україну. Особливо важко є писати про несучесну державу. Автор культурно й цікаво промовляє до американців-ангосаків. Архітектоніка твору дуже добра. Юлій Тисячоліття — це переломовий рік в українській історії, творі Субтельного — це переломова книга. Філадельфія видала трьох професорів-авторів, нам приємно було вітати наймолодшого з них.

Проф. д-р Леонід Рудницький привітав д-ра Субтельного від Наукового Товариства ім. Шевченка. Він сказав, що на його книжку звернули увагу чужинці. Цей осяг Субтельного буде початком його нових осягів. Його успіх це також успіх НТШ.

Проф. д-р Олександр Біланюк говорив від Української Вільної Академії Наук. Питував Євгена Сверстюка й Івана Франка. На нас лежить обов'язок боротися за збереження мови, літератури, культури і нації. Єдиний фронт — це наша історія. Своєю історією Орест Субтельний дав нам зброю до рук. Ця книга повинна бути в кожній хаті і школі, і всі учителі, свої та чужі повинні її прочитати.

Люда Чайківська попросила нашого гостя, визначного науковця д-ра Субтельного, щоб сам розказав про свою книжку. Авторів приємно бути у Філадельфії, в якій хоч тепер не живе, але, до якої постійно повертається, реально або уявно. Він подякував 43-му Відділу США і Сеньйорам Платунам за влаштування цього вечора, проф. Лабуньку за його доповідь про нього і за його пораду з перед 20-ох років взяти курс історії у Гарварді, а також проф. Рудницькому за його привітальне слово і НТШ за матеріальну поміч. Проф. Біланюкові за слово від УВАН.

Відносно моєї особи, не було жадних прогнозів на щось добре. На одній лекції історії було мені дуже нудно, я кинув гумку в сусіда передо мною, але він якраз відхилився і гумка поцілила професора! Розказав Орест. Мило згадує філадельфійське середовище, з якого виїхали історики й українці, з відчуттями говорити про батьків присутніх на вечорі, які зацікавили його історією. Я взявся за цю працю із великою потребою, бо за останні 50 років не було нової історії. Ця історія написана для диспорних українців, для неукраїнців, і буде перекладена на українську мову для українців в Україні, які емоційно потребують правдивої історії, що для них було недостатнє. Я хотів написати книжку на такому рівні, на якому є інші університетські книжки. Мій підхід — чесна, об'єктивна правда. Я не хотів відповісти на викликову історію, не доказувати правди історії, не переконувати, а розказувати і пояснювати. Оминав ідеологію. Тепер настала поідеологічна доба, тому не писав з точки ідеологічного погляду. Не хотів імпонувати масивними відомостями. Була проблема з упрощуванням, думаю що включити, а що пропустити. Наголосив бездержавність. Кожний народ має право на самовизначення, а тут унікальність 50-мільйонної нації без держави. Це є факт, що притягати чужих істориків. (Не було б голоду, якби була своя держава).

Ірина Райнер

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагус Омелян Твардовський

Відбулися 65-ті Річні загальні збори УСВТ "Ч. Січ"

Ньюарк (О.Т.). — Святоково пройшли 65-ті Річні загальні збори цього славного й заслуженого для Української Громади й організованого українського спорту в ЗСА "Січового" осередку. Відкриваючи ці ювілейні збори, уступаючи голову УСВТ "Ч. Січ" М. Стебельський коротенько згадав про пройдений 65-річний шлях, який хоч доволі довгий і різноманітний, він не втомив Т-во, воно продовжує енергійно працювати до мети, плідно діє для добра і слави організованої української громади та українського спорту. Вставанням з місць учасники зборів одностайно померлих в минулому році "Січовиків", заслужених: кол. голову Т-ва мгра Б. Піддуського, кол. керівника спортової секції і чоловічого шахіста інж. Л. Блонаровича та в 10-ту річницю смерті видатного спортивного діяча Т-ва інж. А. Лапачика.

Дальше ведення зборами перейняла президія, вибрана в складі: проф. М. Цяпка — голова, Р. Пиндус — заступник і мгр О. Труш — секретар. Після затвердження Номінаційної комісії в складі: О. Твардовський, мгр О. Труш і Х. Процюк, відчитання та затвердження протоколу з попередніх зборів, відбулися звітування уступаючої Управи. Звітували: О. Твардовський — керівник спортової секції і пресовий референт, мгр О. Труш — секретар, Д. Бобеляк — фін. секретар гоп. секції, Н. Бакун — фін. секретарка спорт. секції, М. Стебельський — голова Т-ва, інж. О. Сташків — голова Контр. комісії і Я. Олесьницька — голова Товариського суду. Якщо йдеться про спортову діяльність, то в минулому році, коли вів український нарід відзначав 1000-річчя Християнства в Україні, УСВТ "Ч. Січ" активно включилося до цих святкувань, взявши участь в 11-й Українській Спортивній Олімпіаді у Філадельфії, яка входила до загальної програми Пенсильванської округи.

Згідно з вислідами змагань на цій Українській Спортивній Олімпіаді дружини УСВТ "Ч. Січ" здобули такі нагороди: І-ша футбольна дружина — золоту медаль, юнацька — бронзову, жіноча відбиванкова — срібну, плавацька дружина — 9 золотих, 13 срібних і 10 бронзових, шахова — золоту і срібну, три золоті й дві срібні змагали настільного тенісу, три золоті тенісова дружина, одну золоту в легкій атлетикі.

Щі видатні осяги спортсменів "Ч. Січ" не були єдиними в минулому році. Граматично спортивні й дружини "Ч. Січ" виступали в системі Американських Федерацій: футбольній, відбиванковій, настільного тенісу, шахів, плавання, тенісу в середньошкільному та коледжовому тенісі. Зоснованих осягів треба згадати чемпіонати 1-ої футбольної дружини Північного Нью Джерзі та двох турнірів в закритих залах Кейн і Рокленд коледжів, як теж перше місце турніру Українського Фестивалю. Крім першої активними були теж футбольні дружини-резерва, юнацька, учнівська і новацька. Жіноча відбиванкова дружина трикратно здобула нагороди вищечемпіонів і трикратно за треті місця у більших турнірах відбиванкової Асоціації ЗСА, як теж перше місце в Українському Фестивалі.

Подвійними успіхами, тобто в системі всеамериканського організованого спорту, як і УСЦАК, ділилися чоловічі шахісти (д-р О. Попович здобув звання чемпіона УСЦАК і був учасником міжнародного шахового турніру в Ісландії, С. Стойко здобув вищечемпіонів).

Правний дорадник-адвокат Нестор Олесьницький. Лікар Т-ва д-р Володимир Бакун. Після закінчення 360 рр. відбулося товариське прийняття для учасників.

Ці ювілейні Загальні збори фільмував для історичного архіву Ігор Луків.

УВАГА!

Подаруємо до відома, що книжку РОБЕРТА КОНКВЕСТА

"THE HARVEST OF SORROW"

маємо тільки на складі у м'якій оправі в ціні \$9.95 дол. за примірник. Ця сама книжка в твердій оправі, що була в ціні \$19.95 дол., випродана.

Книгарня "Свобода"

УВАГА!

У КИТАЇ ЦІЛИЙ ТИЖДЕНЬ не затихають заворушення студентів, які вимагають демократичних реформ, дотримання свободи слова і преси, збільшення витрат на освіту. Крім того, на демонстраціях роздаються вимоти покінчити з корупцією бюрократичного апарату і опублікувати цифри доходу і особистого добробуту вищих партійних і державних чиновників, а також їх дітей. Китайський уряд був змушений відмовитися від наміру очистити площу Тяньаньмьні перед початком урочистого засідання ЦК Комуністичної партії Китаю, бо ще до того, як площа була оточена, на ній зібралось понад 70,000 студентів Пекінського університету.

Св. п. О. Квітковського

У четвер, 22-го грудня м.р. відійшов у вічність на 48-му році життя Остап Квітковський. Народився він 10-го лютого 1940 року в столиці Буквини Чернівцях в родині адвоката Дениса Квітковського і Марії з роду Веселовських.

Малою дитиною ввійшов в матірню до Берліну, куди батько вже раніше ввійшов на продовження студій у Кайзер Вільгельм університеті. Военна хуртовина та нове ув'язнення батька не жаліли тяжкої долі малому Остапові. Після закінчення війни родина жила спочатку в Авгсбурзі (Німеччина), в табірї Сомме Касерне, а в 1949 р. ввійшли до ЗСА і поселилися в Дітроїті, Мічиген.

Початкову освіту почав Остап в Німеччині і продовжував у ЗСА. Тут і завершив університетські студії ступенем магістра. Від 1964 р. вчителював у вищих школах Дітроїту, спочатку в вищій школі Непорочно Зачаття, як рівнож в "Рідній Школі", в якій був директором, а останньо в Денбі Гай, де був асистентом керівника департаменту суспільних наук. Протягом років провадив "Онор Соцесті" та різні шкільні програми. На своєму посту вітшався великою пошаною серед вчителів та студентів. Як вчитель історії та економіки, включав інформації про Україну, її історичне минуле, культуру і її долю. В 50-ту річницю Голодомору в Україні започаткував і провадив семінари для вчителів і студентів в цій ділянці та завдяки його старанням (мав добрі відносини з інспектором і провадом публічних шкіл в Дітроїті), впроваджено студії про цей Голод (як геноцид) в програму навчання в публічних Вищих Школах Дітроїту. Все робив без розголосу і не шукав особистої слави. Знав, що потрібно це зробити і був радий, що мав для цього можливість. Його приймали всі і шанували за його справедливості, знання і світосприйняття. Як самі студенти і вчителі це підкреслили і підкреслюють, він був для них надхненням.

В 1968 р. одружився з Мартою Федичин. Обое були членами Плату. Остап ще як студент був активний в акад. Товаристві "Зарево", заснував відділ в Дітроїті і був його першим головою. Пізніше став членом ОДВУ. Пов'язаність з акад. Товариством "Зарево" в Канаді залишилося до кінця його життя.

В 1981 р. родина побільшилася нащадком, синочком, якому дали ім'я Адріан Іван Денис. Вся увага була спрямована на нього. Коли Адріан почав науку в паролівній школі Непорочно Зачаття та в "Рідній Школі", його батьки присвятили багато уваги і часу в батьківському комітеті та Товаристві "Рідна Школа". Коли Адріан став платуном, то увага батьків була спрямована і для праці в Платі. Ціле своє життя Остап був тим, де його було потрібно. Багато помагав своєму батькові, коли це було потрібно: у влаштуваннях пресових конференцій з різних нагод чи у влаштуваннях різних культурних і громадсько-політичних імпрез та в публіцистичній праці батька (розшукування потрібних матеріалів) і взагалі був близький помічник для батька, як голова ПУН.

Остап мав велике зрозуміння для праці українських жіночих організацій і розумів важливість дії СФУЖО на зовнішньому відтинку. Він помагав своїм мамі виконувати обов'язки голови СФУЖО, як єдиний член делегації на конференції Об'єднаних Націй в Найробі, Кенії.

На жаль, нитка життя обірвалася передчасно. Щодо, бо ця молода багатонадійна людина ще напевно змогла б не одним причинити для добра своєї поневоленої батьківщини, яку любив понад все, дорожив мовою і культурою. Він був націоналістом в повному значенні цього слова, без зайвого фанатизму чи якогось загумореного патріотизму.

Похорон відбувся 24-го грудня м.р. Численна громада, родина, приятелі, вчителі і студенти взяли участь у поминах та у відправленні на вічний спочинок. Похований покійний на цвинтарі Оливної Гори в Дітроїті, недалеко своєї бабусі та тестя.

Після похоронних відправ відбулася тризна в Культурному центрі у Воррені, на якій прощали покійного о. Гліб Лончина, Надя Маланчук (від СФУЖО), інж. Степан Білий від ОДВУ, Михайло Гальчук (від Зарева, МУН і УНО — Канада), Ірина Лончина (від кол. проф. збору Української Вищої Школи НЗПДМ), Марія Лісовська (від Тов. "Рідної Школи"), Надя Дебрин-Грай (від приятелів раннях літ), Володимир Петлюра (від родини Остапа) та Мирослав Кальба (від родини Марти), який і провадив тризноу.

YAKA COMPANY
ESTABLISHED 1971
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

ПРЕКРАСНІ ПИСАНКИ
(правдиві та дерев'яні) в різних
взорах та в різних цінах.

P I Z N E

CHURCH BROCADES & TRIMS
Vestments or by the yard. For samples
write or call. Sorry we only speak English.

AMERICAN CHURCH SUPPLY
945 S. Batavia Avenue
Geneva, IL 60134
(312) 232-8384

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в БРОНКС, БРООКЛІН,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО — директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED
Обслуґа ШИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд
Брукс і перенесення Тлін-
ніх Останків з різних країн
світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на
цивинтарях св. Андрія в Бавнд
Брукс св. Дуга в Гемптонбур-
ґу та інших

ВІДОМА СОЛІДНА
ФІРМА

Cypress Hills
Monuments — українськ
Власник — українськ
ВОЛОДИМИР
БІЛАНСЬКИЙ.

К. М. КАРДОВИЧ і
О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332

Відкрито кожного дня в суботу
включно від 9. 5 по пол.
в неділю від 10. 4 по пол.
На башані і для вигоди клієнтів
радо зваємо до Вашого
дому з проєктами і порадами.